

Fis-moll и Es moll, скерцото Es moll и пѣснитъ, ор. 3 и 6. Годиניתъ 1857—59 Б. е диригентъ и учителъ въ княжеския дворъ въ Детмолдъ, следъ което се връща въ Хамбургъ, дето се отдава на основно изучаване творбитъ на старитъ майстори. 1859 свири въ Лайпцигския „Гевандхаусъ“ клавириия си концерть D moll ор. 16, който билъ посрещнатъ хладно. Като пианистъ, сжчо не билъ достатъчно оцененъ, въпрѣки грандиозността на играта и непостижимостта въ тълкуването на Баха. Влѣченъ отъ наивния и добросърдеченъ животъ на Виена — противоположенъ на северогерманската замисленостъ и сериозност — 1862 Б. се преселва въ тоя градъ, който става второ негово отечество. Като се изключатъ годинитъ 1864—61, прекарани промѣнливо въ Хамбургъ, Цюрихъ и др., всичкото време, до самата си смъртъ, той живѣе въ Виена. Б. е заемалъ малко време служебни длѣжности тукъ — 1863 — като хормайсторъ на „Пѣвческата академия“ и 1872-75 — като диригентъ на концертитъ на „Дружеството на приятелитъ на музиката“, но за това е билъ удостоенъ съ много почетни титли и отличия: почетенъ докторъ на музиката отъ Кембриджския университетъ, D-r. ph. hon. c. отъ университета въ Бреслау, членъ на Берлинската академия на изкуствата и др.

Творчеството на Б. обхваща всички музикални области, съ изключение на операта. По формални принципи (постройка, хармония и ритъмъ), то е класическо, но по новия начинъ на тѣхното прилагане, по богатото извяване на личността, и съ чувственото си съдържание — то е отражение на единъ по-модеренъ духъ — този на северогерманска романтика. Въ изкуството на Б. се извява една необикновено жива фантазия и дълбочина на чувството и, като изкуството на голѣмитъ класици, то е пропито съ единъ силенъ етосъ. Обичайта, която е ималъ Б. къмъ децата, е извяена чрезъ детската чистота, прозираща въ неговитъ творения. Б. е гениаленъ мелодикъ. Любовта му къмъ народната пѣсенъ ражда една рѣдка мелодическа творческа сила. Той е единъ отъ най-голѣмитъ мелодици на всички времена — въ не-

говата мелодика нѣма нищо банално. Плодъ на едно дълбоко чувство, въ симфонитъ му тя се извишава до една ослѣпителна грандиозност. Ритъмътъ у Б. — въ своята сжщность, е много сроденъ съ Бетховеновия, но сжщевременно — извънредно разнообразенъ и, по нѣкога, твърде труденъ и неудобенъ за свирене (при клавириитъ творби — триоли въ срѣдния гласъ — срещу осмини и шестнадесетини въ другитъ гласове, както и разни акцентирания). Хармонията му е богата съ нови обрати. Създаденото отъ Б. въ областта на симфонията е едно отъ най-значителнитъ следъ Бетховена. Въ концертитъ му за пиано и цигулка симфоничния стилъ и концертната форма сж напълно сродени. Клавириитъ сонати на Б. сж въ романтически духъ, а малкитъ му клавирии творби сж прелестни съ своята фантастика, звукова чаровност и нежно настроение, които тѣ излъчватъ. Въ областта на камерната музика — Б. създава творби, които принадлежатъ къмъ най-хубавитъ отъ този родъ. Въ голѣмитъ хорови композиции: „Нѣмскиятъ рекевиетъ“, „Пѣсень на сждбата“, „Триумфална пѣсень“ и др. той се домогва до голѣми върхове; съ непосредственостъ и дълбочина на чувството, тѣзи творения оказватъ едно необикновено мощно въздействие. Особено мѣсто въ пѣсенната литература заема съ изяществото и богатството си, лириката на Б. Той е голѣмъ майсторъ и на преработки на народни нѣмски пѣсни, а сжщо на унгарски танци и напѣви. Творби: 4 симфонии, Вариации върху една тема отъ Хайднъ, 2 серенади и 2 увертюри: „Академическа“ и „Трагическа“ — за оркестъръ; 2 клавирии и 1 цигулковъ концерти съ оркестъръ; единъ двоенъ концерть за пиано и в. чело — съ оркестъръ; 4 клавириитриа; 1 трио за пиано, кларинетъ и виолончель; 3 струнни квартета, 3 клавириквартета, 1 клавириквинетъ, 3 цигулкови и 2 кларинетови сонати; 3 сонати, 4 балади, 2 рапсодии, 1 скерцо, интермеци, вариации, етюди и др. — за пиано на 2 рѣце; Вариации върху една тема отъ Шуманъ; Валсъ и Унгарски танци (4 тетради) за пиано на 4 рѣце; „Единъ нѣмски Рекевиетъ“ — за соли хоръ и оркестъръ;